

Міністерство охорони здоров'я України
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
Центр підготовки іноземних громадян

Абрамова І.Г., Манаєва Г.С.

Українська мова

**Методичні рекомендації
для викладачів**

**до проведення практичних занять
з курсу «Науковий стиль мовлення»
на II курсі (заочна форма навчання) II міжнародного
факультету
галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226
«Фармація. Промислова фармація»**

Запоріжжя
2023

*Затверджено та рекомендовано для використання в освітньому процесі
цикловою
методичною комісією суспільних та гуманітарних дисциплін
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
(Протокол № 3 від 15.06.2023 р.)*

Рецензенти:

О.А. Цупікова – канд. пед. наук, доцент кафедри мовної підготовки
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Ю.В. Орел-Халік – канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Автори-укладачі:

І.Г. Абрамова – доцент Центру підготовки іноземних громадян
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Г.С. Манаєва – ст. викладач Центру підготовки іноземних громадян
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Українська мова: методичні рекомендації для викладачів до
А16 проведення практичних занять з курсу «Науковий стиль
мовлення» / Автори-укладачі І.Г. Абрамова, Г.С. Манаєва. –
Запоріжжя: [ЗДМФУ], 2023. – 56 с.

Методичні рекомендації для викладачів є частиною комплексу
навчально-методичних матеріалів з курсу «Науковий стиль мовлення» (2023,
ЦППГ).

Рекомендації розроблено згідно з робочою програмою курсу
«Науковий стиль мовлення» (2023, ЦППГ) та є однією з форм допомоги
іноземним студентам в оволодінні мовним, мовленнєвим, комунікативним
матеріалом.

УДК 811.161.2(072)

© Абрамова І.Г., Манаєва Г.С., 2023

©Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
Методичні рекомендації 1. Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Віруси»	6
Методичні рекомендації 2. Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Ендокринна система»	9
Методичні рекомендації 3. Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Загальна характеристика галогенів»	13
Методичні рекомендації 4. Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Обмін речовин і енергії в організмі людини»	17
Методичні рекомендації 5. Характеристика використання та застосування предмета, явища. Текст «Ферменти»	21
Методичні рекомендації 6. Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Формені елементи крові»	24
Методичні рекомендації 7. Характеристика використання та застосування предмета, явища. Текст «Природні джерела вуглеводів»	27
Методичні рекомендації 8. Характеристика використання та застосування предмета, явища. Текст «Асиміляція»	30
Методичні рекомендації 9. Співвідношення часткового та загального, частини та цілого. Означальні, причинно-наслідкові та порівняльні відношення у простому і складному реченнях. Текст «Склад клітини»	33
Методичні рекомендації 10. Співвідношення часткового та загального, частини та цілого. Означальні, причинно-наслідкові та порівняльні відношення у простому і складному реченнях. Текст «Загальна характеристика галогенів».....	39
Методичні рекомендації 11. Співвідношення часткового та загального, частини та цілого. Означальні, причинно-наслідкові та порівняльні відношення у простому і складному реченнях. Текст «Залози внутрішньої секреції»	46
Методичні рекомендації 12. Співвідношення часткового та загального, частини та цілого. Означальні, причинно-наслідкові та порівняльні відношення у простому і складному реченнях. Текст «Нежить».....	51
Список рекомендованої літератури та інформаційних джерел	54

Передмова

Методичні рекомендації для викладачів до проведення практичних занять з курсу «Науковий стиль мовлення» - це комплекс навчально-методичних матеріалів, створених відповідно до робочої програми з курсу «Науковий стиль мовлення», затвердженої на засіданні циклової методичної комісії суспільних та гуманітарних дисциплін (16 березня 2023 р., протокол № 8, галузь знань «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація. Промислова фармація»). Методичні рекомендації розраховані на 32 години практичних аудиторних занять.

Змістова складова методичних рекомендацій базується на матеріалах:

- «Практикуму для слухачів-іноземних громадян довузівського етапу навчання. Частина II» (Васецька Л.І., Манаєва Г.С., Чорна Ю.В. (ЗДМУ, 2023).

- Навчального посібника «Граматика української мови» для студентів-іноземців вищих медичних закладів (ЗДМУ, 2023).

До збірників методичних рекомендацій входить 12 методичних рекомендацій згідно тематики плану практичних занять з курсу «Науковий стиль мовлення» для іноземних студентів II курсу фармацевтичного факультету (32 години).

Кожна методична рекомендація містить мету, кінцеві результати засвоєння теми, перелік вправ та загальні вимоги до виконання студентами цих видів робіт, організаційні та методичні засади проведення занять, необхідні додаткові матеріали, рекомендовану літературу.

Зміст методичних рекомендацій відповідає вимогам до рівня й вміння іноземного студента реалізувати необхідні комунікативні й мовленнєві навички та вміння в межах актуальної тематики.

Вправи та завдання кожного заняття спрямовані на вдосконалення усного і писемного мовлення, розширення словникового запасу слухачів. Кожне заняття передбачає засвоєння основних граматичних явищ, визначених робочою

програмою.

Методичні рекомендації мають за мету допомогти викладачам в організації практичних занять.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 1.

Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Віруси»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з опорними словами тексту «Віруси» та складання речень з новими опорними словами. Як скласти повідомлення про відмінні риси вірусів та повідомлення про властивості бактеріофагів.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних конструктивних моделей усного мовлення на тему: «Класифікація предметів і явищ».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: що належить до чого; що має що; що не має чого; що відносять до чого; що має властивість (здібність) + інф.; що поділяють на що; що об'єднує що; що поділяється на що; що об'єднується у (в) що.

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;

- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говоріння й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: після текстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Характеристика властивостей предмета. Тема «Віруси»

I. Робота з новими словами та лексико-граматичними конструкціями уроку:

- відносити, відноситися, належати, переносити-перенести, уражати-уразити, інфекційне захворювання, імунітет-несприятливість

- що? належить до чого? що? відноситься до чого? що? не має чого? що? має властивість (здібність) + інф.

II. Робота з мікротекстами: завдання 18, 19, 20, 21, 22.

Студенти повинні зрозуміти зміст мікротекстів, знайти опірні слова, дати відповіді на запитання однією фразою (яка відмінна риса вірусів?, Яка властивість бактеріофагів допомагає у боротьбі з багатьма інфекційними хворобами?), дати назву мікротексту, висловити свою думку, чому мікротексту можна назвати: «Засновник вірусології»?

III. У завданні № 22 проводиться робота з трансформації речень в номінативні:

- 1) Визначення вірусів;
- 2) Відмінна риса вірусів;
- 3) Визначення бактеріофагів.

IV. Робота з текстом: читання, складання номінативного плану тексту, визначення лексико-граматичних конструкцій уроку, які були використані у тексті.

V. Перевірка розуміння інформації тексту.

Питання:

1. Що таке віруси?
2. Яка їхня відмінна риса?
3. Яка будова вірусів?
4. Як віруси уражують бактерії?
5. Що таке бактеріофаги?
6. Хто та як відкрив віруси?
7. Як ведуть боротьбу з вірусами?

VI. Завдання до тексту № 2, 3, 4, виконуючи яке, студенти повинні будувати власні висловлювання, які містять оцінку підтвердження, спростування інформації тексту; передавати основний зміст тексту з елементами компресії.

VII. Виконання завдання з навчально-професійного спілкування.

Студенти повинні скласти усне висловлювання на задану тему, що містять аналіз, оцінку або висновки за прочитаним, а також вести діалог-розпитування, діалог-уточнення інформації.

Домашнє завдання. Підготуйте висловлювання на тему «Віруси і їхня відмінна риса».

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 2

Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Ендокринна система»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Ендокринна система». Як скласти повідомлення про органи, які відносяться до ендокринної системи. Як скласти повідомлення про функції органів ендокринної системи. Як скласти повідомлення про гіпо- та гіперфункції гормонів.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-синтаксичних конструкцій на тему «Класифікація предмета та явищ». Дати поняття про неозначно-особові речення.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції:

- а) конструкції на позначення належності: що належить до чого, що об'єднує що, що об'єднується у що, що об'єднують у що, що відноситься до чого, що відносять до чого;
- б) конструкції для позначення поділу: що поділяється на що, поділяти на що, що підрозділяється на що, що підрозділяти на що.

Актуальність теми:

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок

вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми уроку.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говоріння й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.
2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.
3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.
2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття. Текст «Ендокринна система»

I. Робота з лексико-граматичними конструкціями для позначення належності:

Табл. 5

s	O ₂
що (частина) належить до чого (ціле)	
s	O ₄
що (ціле) об'єднує що (частина)	
s	O ₄
що (частина) об'єднуються у що (ціле)	
O ₄	O ₄
що (частини) об'єднують у що (ціле)	
s	O ₂
що (частина) відноситься до чого (ціле)	
O ₄	
що (частина) відносять до чого	

1. Виконання завдання 1, у якому студентам необхідно трансформувати речення, використовуючи синонімічні конструкції.

II. Робота з лексико-граматичними конструкціями для поділу.

Таблиця 6.

s	O ₄
що поділяється на що	
	O ₄ O ₄
поділяти що на що	
s	O ₄
що підрозділяється на що	
	O ₄ O ₄
підрозділяти що на що	
s	O ₆ O ₅
що розрізняється (де? за чим?)	
s	O ₆ O ₅
що розрізняють (де? за чим?)	

2. Виконання завдання 2, у якому студентам необхідно трансформувати речення, використовуючи синонімічні

конструкції.

Під час роботи з лексико-граматичними конструкціями для позначення належності та поділу й виконання завдань викладачам необхідно звернути увагу студентів на типи речень: особові речення та неозначно-особові речення.

III. Робота з текстом «Ендокринна система».

Перед читанням тексту студентам дається завдання знайти речення, які мають конструкції уроку та підготувати усні висловлювання на задану тему.

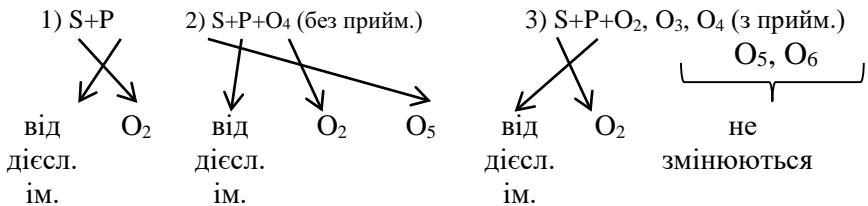
- що таке гормони;
- про ендокринну систему людини;
- про залози, які належать до ендокринної системи;
- про гіпофункцію та гіперфункцію гормонів.

IV. Післятекстова робота.

1. Студенти складають питальний та трансформують його в номінативний.

2. Виконання завдання 6:

а) студенти читають мікротексти 1 і 2, дають їм назву та під керівництвом викладача трансформують дієслівні сполучення в номінативні за допомогою схем:

3. Складання діалогу – розпитування. Тема: «Будова ендокринної системи організму людини».

Домашнє завдання: підготувати повідомлення про ендокринну систему.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 3

Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Загальна характеристика галогенів»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Загальна характеристика галогенів». Як скласти повідомлення про місце галогенів у періодичній системі елементів Д.І. Менделєєва і про будову атомів галогенів. Як скласти повідомлення про фізичні та хімічні властивості галогенів.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-синтаксичних конструкцій на тему «Характеристика властивостей предмету».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: що має який колір = що якого кольору; при якій умові що перетворюється на що = що переходить у що, що виявляє що.

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми уроку.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;

- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говорінні й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Текст «Загальна характеристика галогенів».

I. Робота з лексико-граматичними конструкціями уроку.

Для опису властивостей предмета пропонуються студентам наступні лексико-граматичні конструкції:

S

O5

Що характеризується чим

Що відрізняються чим

Необхідно звернути увагу студентів на те, що дані конструкції використовуються як синонімічні конструкції **що має що**.

У Завдання 10 студенти трансформують речення, використовуючи синонімічні конструкції за зразком.

II. Перед читанням тексту «Загальна характеристика галогенів» необхідно познайомити студентів зі структурою текстів, у яких описується хімічний елемент або група елементів:

1. Розташування в періодичній системі елементів Д.І. Менделєєва.

2. Будова атомів.

3. Знаходження у природі.

4. Отримання.

5. Фізичні властивості.

6. Хімічні властивості.

III. Робота з текстом.

1. До читання тексту студенти одержують завдання знайти у тексті конструкції уроку.

2. Читання тексту по абзацах й відповіді на питання викладача:

а) - Які хімічні елементи належать до галогенів?

- Де вони розташовані у таблиці Д.І. Менделєєва?

- Чому ці хімічні елементи називають галогенами?

б) - Яку будову мають атоми галогенів?

- Яку ступінь окислення проявляють галогени?

в) - Чому галогени зустрічаються у природі тільки у вигляді сполук?

- Наведіть приклади природних сполук фтору?

- У якому вигляді і де міститься бром?

- Де міститься йод?

г) - Які реакції лежать в основі отримання галогенів?

д) - Які фізичні властивості мають фтор, хлор, бром, йод?

- Які загальні властивості мають усі галогени?

- Що відбувається з галогенами зі збільшенням їхнього порядкового номеру?

е) - Що відбувається з хімічною властивістю галогенів зі

збільшенням їхнього порядкового номеру?

- Який галоген найактивніший?
- чим відрізняється хлор від броду і йоду?
- Який галоген може витіснити із сполук бром?
- Який галоген менш активний?

3. Самостійне читання тексту і складання складного номінативного плану. Студенти дають назву кожній частині тексту і записують план у такому вигляді:

1.	5. ... :
2. ... :	а) ... ;
а) ... ;	б) ... ;
б)	в) ... ;
3. ... :	г) ... ;
а) ... ;	д) ... ;
б)	е) ... .
4.	6. ... .

Домашнє завдання. Розкажіть інформацію тексту за планом.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 4

Класифікація предметів, явищ та характеристика їх властивостей. Текст «Обмін речовин і енергії в організмі людини»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Обмін речовин і енергії в організмі людини». Як скласти повідомлення про асиміляцію. Як скласти повідомлення про дисиміляцію.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-синтаксичних конструкцій на тему «Характеристика властивостей предмету».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: що - це що; що лежить в основі чого; чим називається що; що відбувається як; під час чого відбувається що.

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;

- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говоріння й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Текст «Обмін речовин і енергії в організмі людини»

I. Робота з новими лексико-граматичними конструкціями уроку:

S + необхідний (-а, -е, -і) + кому? (чому?) для чого?

S + потрібний (-а, -е, -і) + кому? (чому?) для чого?

Які використовуються для вираження потреби.

Наприклад:

що

для

чого?

чому?	життєдіяльності
кисень <u>потрібний</u>	
організму	
вода <u>потрібна</u>	функціонування
рослинам	
залізо <u>потрібне</u>	існування
тваринам	
вітамін <u>потрібні</u>	розвитку
дитині	

У завданні 5 студентам треба об'єднати дві частини фрази за смыслом.

Зверніть увагу студентів на вживання слів *потрібний, потрібна, потрібне, необхідний, необхідна, необхідне, необхідні*, які у реченні є предикати (присудками): форма предикату залежить від роду суб'єкту.

II. Робота з текстом.

1. Читання тексту і знаходження речення, яке має конструкцію уроку.
2. Відповіді на запитання за текстом:
  1. Для чого організму людини потрібна значні кількість енергії?
  2. Що таке обмін речовин та енергії?
  3. З яких процесів складається обмін речовин?
  4. Який процес називається асиміляцією?
  5. Як називають процес засвоєння речовин з зовнішнього середовища і утворення з них більш складних на рівні клітини.
  6. Що таке дисиміляція?
  7. Як називають процес розпаду складних речовин до більш простих на рівні клітини?
  8. При якому процесі енергія поглинається, а при якому процесі енергія виділяється?
  9. Як ці два процеси пов'язані між собою?
  10. Що є кінцевою метою процесів метаболізму?

III. Післятекстова робота.

Пропонується студентам.

1. Спростувати або довести (підтвердити) наступні твердження:
  - a) Асиміляцією називається процес розпаду складних речовин

на прості.

б) Під час асиміляції поглинається енергія.

в) В живому організмі асиміляція і дисиміляція протікають паралельно.

2. Складання діалогу – розпиту на тему «Обмін речовин і енергії в організмі людини».

Домашнє завдання. Створити презентацію на тему «Обмін речовин і енергії в організмі людини (не менше 5-ти слайдів).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 5

Характеристика використання та застосування предмета, явища. Текст «Ферменти»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Ферменти». Як скласти повідомлення про основну властивість ферментів. Як скласти повідомлення про специфічність ферментів.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-синтаксичних конструкцій на тему «Характеристика властивостей предмета».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: що має властивість + інф.; що має що; що схоже на що

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для

реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говорінні й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Текст «Ферменти»

I. Робота з новою лексикою уроку (завдання 10, стор. 68-69):

- визначення приналежності слів до частин мови, уточнення їхнього значення,

- знайомство з новими словами за допомогою синонімів.

II. Робота з текстом «Ферменти».

1) Предтекстова завдання: студентам необхідно сформулювати однією фразою роль ферментів у клітині.

2) Читання тексту «Ферменти» по абзацам. Студентам треба знайти головну інформацію кожного абзацу та поставити до неї питання. (Питання записуються у зошиті).

III. Післятекстова робота.

1) Навчити студентів складати питальний план тексту та трансформувати його у складний номінативний.

2) При виконанні завдання скласти письмовий конспект про властивості ферментів студенти навчаються складати висловлювання на задану тему, давати оцінку або висновки за прочитаним, а потім розказати про властивості ферментів, спираючись на свій конспект.

Домашнє завдання. Студенти повинні написати стислий конспект тексту і підготувати усне висловлювання за інформацією тексту «Ферменти».

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 6

**Характеристика використання та застосування предмета,
явища.**

Текст «Формені елементи крові»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Формені елементи крові». Як скласти повідомлення про формені елементи крові. Як скласти повідомлення про формені елементи крові у порівнянні одне з одним.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-синтаксичних конструкцій на тему «Характеристика властивостей предмета», «Характеристика властивостей предмета через порівняння».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: оволодіння системою лінгвістичних знань; вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: що має що; що має який колір, форму; що - це що якого кольору; що має здатність (властивість) + інф.; що має яку властивість; що характеризується чим; що відрізняється чим; що не має чого = без чого; що більше (менше) за що = ніж що; у порівнянні з чим що; що відрізняється від чого чим (за чим); що відрізняється від чого тим, що.

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін;
- 3) сприяє розвитку у студента мовних та мовленнєвих навичок у навчально-професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземного студента шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок

вживання спеціальної лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми уроку.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності - читанні, письмі, говоріння й аудіюванні.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Текст «Формені елементи крові»

I. Введення нових лексико-граматичних конструкцій уроку: що відрізняється від чого; що відрізняється від чого тим, що; що має який колір, форму; що якого кольору; що характеризується чим; що не має чого = без чого, що більше (менше) за що = ніж що; у порівнянні з чим що.

II. Робота з текстом «Формені елементи крові».

1. Читання тексту по абзацах. Після прочитання кожного абзацу студентам необхідно коротко сказати про що вони дізналися, прочитав цей абзац та заповнити таблицю, яка дана перед текстом.

III. Післятекстові завдання.

1) Студенти характеризують формені елементи крові через порівняння, використовуючи інформацію таблиці та конструкції уроку:

- у порівнянні з чим, що
- що відрізняється від чого чим (за чим)
- що відрізняється від чого тим, що

2) Складання в парах діалогів + уточнення інформації за текстом та діалогів розпитів.

Домашнє завдання. Підготувати повідомлення про формені елементи крові, характеризуючи фізичні властивості кожного елементу крові.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 7

**Характеристика використання та застосування предмета,
явища.**

Текст «Природні джерела вуглеводнів»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з опорними словами тексту «Природні джерела вуглеводнів». Як скласти повідомлення про природні джерела вуглеводнів та їх використання у хімічній та металургійній промисловості.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних конструктивних моделей усного мовлення на тему: «Характеристика використання та застосування предмета, явища». Вираження суб'єктно-об'єктних відносин. Неозначено-особові речення з дієсловами *використовувати* - *застосовувати*.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *що використовується де ($S \rightarrow O_6$); використовують ($O_4 \rightarrow O_6$); що застосовується де ($S \rightarrow O_6$); застосовують ($O_4 \rightarrow O_6$).*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності.

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.
2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.
3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.
2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

**Характеристика використання та застосування предмета,
явища.**

Текст «Природні джерела вуглеводнів»

I. Робота з новими словами та лексико-граматичними

конструкціями заняття:

- що використовується де ($S \rightarrow O_6$);
- використовують ($O_4 \rightarrow O_6$);
- що застосовується де ($S \rightarrow O_6$);
- застосовують ($O_4 \rightarrow O_6$).

II. Робота з лексико-граматичною конструкцією 19 (с. 84), таблицею 11 (с. 85-86), граматичною довідкою (с. 90-91), таблицею 12 (с. 91).

Студенти складають речення з поданих слів, використовуючи вивчені конструкції.

1) *Хімічна промисловість, нафта, використовувати.*

2) *Природні гази, використовувати, паливо.*

3) *Використовувати, кам'яне вугілля, металургійна промисловість.*

III. Робота з текстом.

1) Студенти відповідають на запитання до тексту.

1. Що є природними джерелами вуглеводнів?

2. Що входить до складу природних газів?

3. Як використовують природні гази у промисловості?

4. Що являє собою нафта?

5. Які фізичні властивості нафти?

6. Для чого використовують бензин та керосин?

7. Як використовується кам'яне вугілля?

2) Студенти складають номінативний план тексту.

3) За текстом готують усне повідомлення про природні джерела вуглеводнів, з використанням вивчених лексико-граматичних конструкцій.

Домашнє завдання. Підготувати повідомлення про застосування природних газів, нафти та кам'яного вугілля.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 8

**Характеристика використання та застосування предмета,
явища.**

Текст «Асиміляція»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з опорними словами тексту «Асиміляція». Як скласти повідомлення про асиміляцію, біосинтез, фотосинтез, хемосинтез, автотрофні та гетеротрофні організми, голозойне та сапрофітне живлення, паразитизм.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних конструктивних моделей усного мовлення на тему: «Характеристика використання та застосування предмета, явища». Вираження суб'єктно-об'єктних відносин.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *що це що; що належить до чого; що відбувається де; під час чого відбувається що.*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності.

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;

- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття

Характеристика використання та застосування предмета, явища.

Текст «Асиміляція».

I. Робота з новими словами та лексико-граматичними конструкціями заняття:

- що це що;

- що належить до чого;
- що відбувається де;
- під час чого відбувається що.

S + P + O₆, S + P + O₂, O₄ + P + O₆.

II. Робота з лексико-граматичною конструкцією (таблицею 13, с.101-102, таблицею 14, с. 105).

III. Робота з текстом.

1) Студенти читають текст, відповідають на запитання.

1. Який процес називається асиміляцією?
2. Що таке біосинтез?
3. Як поділяються організми за типом асиміляції?
4. На які групи поділяються автотрофні організми?
5. Назвіть три типи гетеротрофного живлення.
6. Де живуть сапрофіти?
7. Чим відрізняється голозойне живлення від сапрофітного?
8. Що таке паразитизм?

2) Студенти складають номінативний план тексту.

3) Студенти виконують завдання. Трансформувати речення, використовуючи синонімічні конструкції.

а) Синтез речовин, який відбувається у клітині, називається біосинтезом.

що – це що

б) До автотрофних організмів відносять всі зелені рослини і деякі бактерії.

що належить до чого

в) В процесі фотосинтезу хлорофіл поглинає сонячну енергію.

під час чого відбувається що

4) Студенти трансформують дієслівні речення в називні.

1. *Автотрофні організми синтезують органічні речовини з неорганічних.*

2. *Енергія утворюється в результаті реакцій окислення.*

3. *Організми-паразити використовують інші організми для живлення.*

Домашнє завдання. Підготувати повідомлення про фотосинтез та хемосинтез, автотрофні та гетеротрофні організми, три типи гетеротрофного живлення.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 9

Співвідношення часткового та загального, частини та цілого. Означальні, причинно-наслідкові та порівняльні відношення у простому і складному реченнях. Текст «Склад клітини»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з опорними словами тексту «Склад клітини». Як скласти повідомлення про склад клітини та її необхідні складові частини: білки, вуглеводи, жири й ліпоїди.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних конструктивних моделей усного мовлення на тему: «Співвідношення часткового та загального, частини та цілого».

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *що складається із чого; що містить що; що містить у собі що; що має у своєму складі що; що має свою складовою частиною що; у чому міститься що; що є складовою частиною чого; що входить до складу; що міститься у чому; що утворює що; яку частину чого становить що; скільки відсотків чого припадає на що; яка кількість чого припадає на частку чого.*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності.

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій

з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Співвідношення часткового та загального, частини та цілого.

Текст «Склад клітини»

I. Робота з новими словами та лексико-граматичними конструкціями заняття: *необхідна складова частина клітини; становлять; складається; міститься; припадає; до складу входить; поділяються; належить.*

- що складається із чого;
- що містить що;
- що містить у собі що;
- що має у своєму складі що;
- що має своєю складовою частиною що;
- у чому міститься що;
- що є складовою частиною чого;
- що входить до складу;
- що міститься у чому;
- що утворює що;
- яку частину чого становить що;
- скільки відсотків чого припадає на що;
- яка кількість чого припадає на частку чого.

II. Виконання вправ 22, 23, 24, 25.

Вправа 22. Студенти використовують замість крапок слова й словосполучення, наведені в дужках, у потрібному відмінку.

1. Білки становлять 60% ... (органічні сполуки) цитоплазми.
2. Вуглець становить 76% ... (молекула) жиру.
3. Вуглець становить 50-55% ... (склад) молекули білка.
4. На частку ... (кисень) припадає 25-30% ... (склад) молекули білка.
5. 7 % ... (склад) молекули білка припадає на частку ... (водень).
6. На частку ... (водень) припадає 12,5% ... (склад) молекули жиру.
7. На частку ... (азот) припадає 15-19% ... (склад) молекули білка.
8. Сірка становить 0,5-2,5% ... (склад) молекули білка.

Вправа 23. Студенти трансформують зміст даних речень, використовуючи конструкцію **що складає (припадає на) частку чого.**

З р а з о к: Білки складають 60% органічних сполук цитоплазми.
– На частку білків припадає 60% органічних сполук цитоплазми.

1. Вуглець становить 50-55% молекули білка.
2. Кисень становить 25-30% молекули білка.
3. 7 % молекули білка становить водень.
4. 15-19% молекули білка становить азот.
5. 0,5-2,5% молекули білка становить сірка.
6. 76 % молекули

жиру становить вуглець. 7.12,5% молекули жиру становить водень. 8.11,5% молекули жиру становить кисень. 9.80 % організму дитини становить вода.

Вправа 24. Студенти трансформують зміст речень, використовуючи дієслово **становити**.

1. До складу молекули білка входить 50-55% вуглецю. 2. У молекулі жиру міститься 76% вуглецю. 3. Молекула білка містить 0,5-2,5% сірки. 4. Молекула білка містить у собі 7% водню. 5. У молекулі жиру міститься 12,5% водню. 6. Організм людини містить 60% води. 7. Печінка містить 70% води. 8. У м'язах міститься 75% води. 9.85 % головного мозку припадає на частку води.

Вправа 25. Студенти складають речення, використовуючи наведені слова й словосполучення.

З р а з о к: 60%; становити; білки; органічні речовини; цитоплазма. – 60% органічних речовин цитоплазми становлять білки.

1. Вуглець; білки; становити, 50-55%. 2. Вода; кров; становити, 80%. 3. Кров; становити; 7-8%; вага людини. 4. Головний мозок; становити; кров; 85%. 5. Кисень; білок; становити; 25-30%. 6. 7 %; припадати на частку; водень; білок. 7. 15-19%; припадати на частку; азот; білок. 8. Сірка; 0,5-2,5%; припадати на частку; білок. 9. 76 %; припадати на частку; вуглець; молекула жиру. 10. 99 %; вода; припадати на частку; слина. 11. 15-20%; склад кістки; припадати на частку; вода.

III. Робота з текстом: читання, визначення лексико-граматичних конструкцій заняття, які були використані у тексті.

Перевірка розуміння інформації тексту.

Питання:

1. Якою частиною клітини є білки?
2. Який відсоток органічних сполук цитоплазми становлять білки?
3. З яких елементів складається молекула білка?
4. Які елементи іноді містяться у молекулі білка?
5. Який відсоток молекули білка складає вуглець?
6. Який відсоток молекули білка припадає на частку кисню?
7. Який відсоток молекули білка припадає на частку водню?

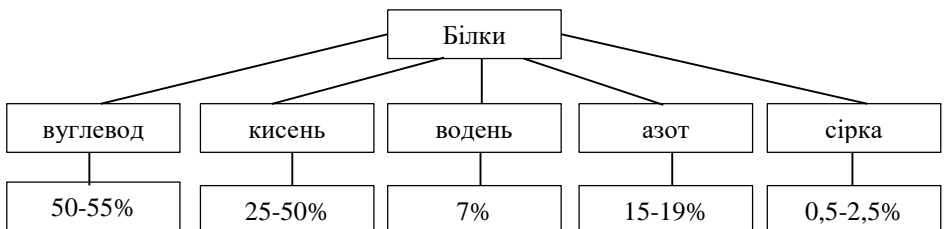
8. Який відсоток молекули білка становить азот?
9. Який відсоток молекули білка припадає на частку сірки?
10. Якою частиною клітини є жири?
11. Які елементи входять до складу молекули жиру?
12. Який відсоток молекули жиру припадає на частку вуглецю?
13. Який відсоток молекули жиру припадає на частку кисню?
14. Який відсоток молекули жиру складає кисень?
15. Які жироподібні речовини містяться у клітині?
16. Які з'єднання входять до складу ліпідів?
17. Якою частиною клітини є вуглеводи?
18. З яких елементів складаються вуглеводи?
19. На які групи діляться вуглеводи?
20. На які групи діляться складні вуглеводи?
21. Які вуглеводи належать до полісахаридів?
22. Де міститься глікоген?

IV. Післятекстова робота.

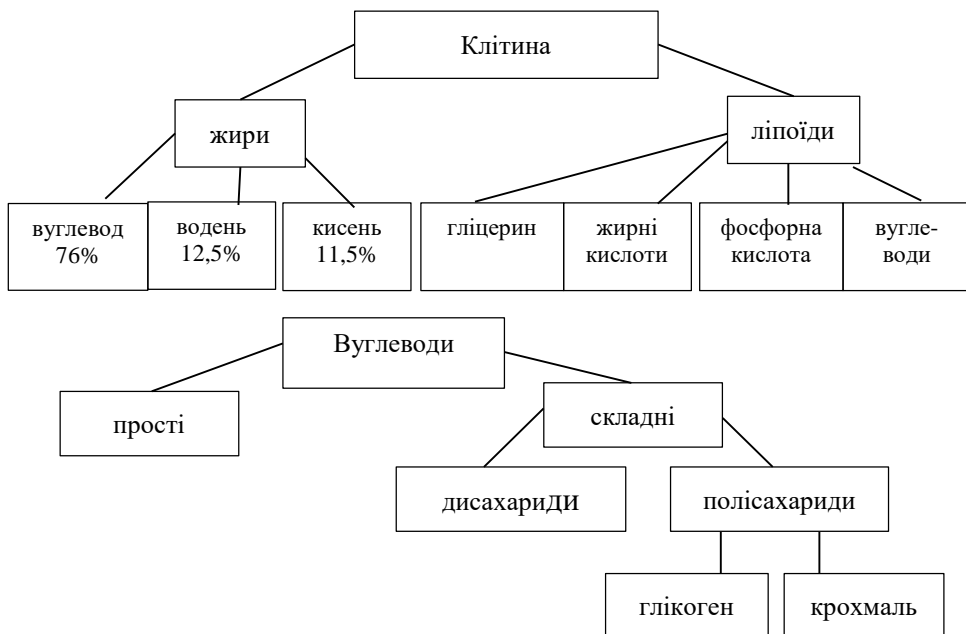
1) У завданні № 4 студенти замінюють виділені слова й словосполучення синонімічними конструкціями.

1. Білки є необхідною складовою частиною клітини. 2. Білки становлять 60% органічних сполук цитоплазми. 3. Молекула білка складається з вуглецю, кисню, азоту, водню й сірки. 4. У молекулі білка іноді міститься залізо. 5. На частку кисню припадає 25-30% молекули білка. 6. Важливою складовою частиною клітини є жири. 7. До складу жирів входить вуглець. 8. Вуглеводи діляться на прості й складні. 9. Складні вуглеводи поділяються на дисахариди й полісахариди. 10. До полісахаридів належить глікоген. 11. Крохмаль належить до полісахаридів.

2) У завданні № 5 студенти розповідають про склад білків, використовуючи схему.

3) У завданні № 6 студенти розповідають про склад жирів і ліпоїдів, використовуючи схему.

Домашнє завдання. Підготувати повідомлення про склад клітини.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 10

Означальні відносини у простому реченні.

Текст «Загальна характеристика дихальної системи»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Загальна характеристика дихальної системи». Як скласти повідомлення про органи, які відносяться до дихальної системи. Як скласти повідомлення про функції органів дихальної системи.

Граматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-граматичних конструкцій на тему: «Означальні відносини у простому реченні». Дати поняття про активні й пасивні дієприкметники, їх роль у реченні.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *містити в собі що; складатися із чого; вистилати що; вистелений (-а), (-е), (-і) чим; бути де; зв'язувати що; зв'язаний (-а), (-е), (-і) з чим; утворювати що; захищати що; від чого; прикріплювати до чого.*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.
2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.
3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.
2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Означальні відносини у простому реченні.

Текст «Загальна характеристика дихальної системи»

- I. Робота з лексико-граматичними конструкціями заняття:
  - містити в собі що;

- складатися із чого;
- вистилати що;
- вистелений (-а), (-е), (-і) чим;
- бути де;
- зв'язувати що;
- зв'язаний (-а), (-е), (-і) з чим;
- утворювати що;
- захищати що;
- від чого;
- прикріплювати до чого.

П. 1) Виконання вправи 30. Студенти трансформують речення, вживаючи замість крапок утворені з наведеними в дужках дієсловами підрядні речення або пасивні дієприкметники.

1. До хрящів прикріплюються м'язи гортані, ... поперечносмугастою м'язовою тканиною. (утворювати - утворити) 2. Слизова оболонка гортані утворює складки, ... багат шаровим плоским епітелієм. (покривати - покрити) 3. У стінці трахеї знаходиться слизова оболонка, ... війчастим епітелієм. (вистилати - вислати) 4. Слизова оболонка складається із призматичного війчастого епітелію, ... на з'єднувальній тканинній пластинці. (розташувати - розташовувати) 5. Зверху серцева вирізка легені обмежена виступом переднього краю, ... язичком. (називати - назвати) 7. Легені знаходяться в грудній порожнині, у плевральних мішках, ... одна від одної середостінням. (відокремлювати - відокремити) 8. Кожна легеня має неправильну конусоподібну форму з основою, ... вниз. (спрямувати) 9. На медіальній поверхні легені догори й позаду від заглиблення, ... навколосерцевою сумкою, розташовуються ворота легенів. (утворити - утворювати)

2) Виконання завдання 32. Студенти трансформують зміст двох простих речень:

- а) складним реченням з підрядною означальною частиною;
- б) простим реченням з дієприкметниковим зворотом (де це можливо).

1. Дихальна система містить у собі органи. Органи беруть участь у зовнішньому диханні. 2. Кісткова тканина має багато міжклітинної речовини. Ця речовина складається з осейну й

мінеральних солей. 3. Волокнисто-хрящова оболонка складається з 10-16 гіалінових хрящів. Ці хрящі мають вигляд незамкнутих кілець. 4. Стравохід становить собою довгу й вузьку трубку. Вона знаходиться між глоткою й шлунком. 5. Порожнина повітряноносних шляхів вистелена слизовою оболонкою. Слизова оболонка складається з миготливого епітелію. 6. Дихальна система містить у собі органи. Ці органи беруть участь у газообміні між атмосферним повітрям і кров'ю. 7. Легені знаходяться в грудній порожнині, у плевральних мішках. Плевральні мішки відділені один від одного середостінням. 8. Кожна легеня має неправильну конусоподібну форму з основою. Ця основа спрямована вниз. 9. Борозна відмежовує від верхньої частини правої легені клиноподібну ділянку. Ця ділянка складає середню долю. 10. Порожнина плеври людини містить 1-2 см рідини. Ця рідина розділяє дотичні поверхні плевральних листків. 11. Вісцеральна плевра має багато кровоносних судин. Вісцеральна плевра виконує функцію виведення. 12. Пристінна плевра являє собою суцільний мішок. Цей мішок оточує легеню.

3) Виконання завдання 33. Студенти трансформують зміст двох простих речень складними, використовуючи дієприкметникові звороти, де це можливо, або підрядні речення зі словом «**який**»:

1. До хрящів прикріплюються м'язи гортанню. Вони утворені поперечносмугастою м'язовою тканиною. 2. Волокнисто-хрящова оболонка складається з 16-20 гіалінових хрящів. Вони мають вигляд незамкнутих кілець. 3. Слизова оболонка складається із призматичного в'ійчастого епітелію. Він розташований на з'єднувально-тканній пластинці. 4. Присінок є частиною порожнини носа. Він оточене хрящовою основою. 5. Порожнина повітряноносних шляхів вистелена слизовою оболонкою. Вона складається з миготливого епітелію. 6. Легені складаються із бронхіального дерева. Воно є продовженням головних бронхів. 7. Дихальна система містить у собі всі органи. Вони беруть участь у зовнішньому диханні.

III. Робота з текстом «Загальна характеристика дихальної системи».

Студенти читають текст і знаходять у ньому граматичні конструкції з теми. Готують відповіді на питання.

1. Які органи містить у собі дихальна система?
2. Що таке зовнішнє дихання?
3. Із чого складаються легені?
4. Які функції виконує дихальна система?
5. Чим вистелена порожнина повітряноносних шляхів?
6. Які клітини є в миготливому епітелії?
7. Що розрізняють у порожнині носа?
8. Чим вистелений присінок порожнини носа?
9. Які ділянки розрізняють у порожнині носа?
10. У чому бере участь глотка?
11. Які функції виконує гортань?
12. Які оболонки має стінка гортані?
13. Що утворює слизова оболонка гортані?
14. Чим покриті голосові зв'язки?
15. Чим вистелена інша частина слизової оболонки гортані?
16. Із чого складається фіброзно-хрящова оболонка?
17. Що прикріплюється до хрящів гортані?
18. Якою тканиною утворені м'язи гортані?
19. Із чого складається адвентиціальна оболонка?
20. Який вигляд має трахея?
21. Із чого складаються стінки трахеї?
22. Чим вистелена слизова оболонка трахеї?
23. Із чого складається волокнисто-хрящова оболонка?
24. Із чого складається адвентиціальна оболонка?

IV. Післятекстова робота.

1) **Завдання 4.** Студенти замінюють підкреслені слова синонімами.

1. У порожнині носа розрізняють присінок і власне носову порожнину. 2. Присінок є частиною порожнини носа, оточеною хрящовою основою носа. 3. У з'єднувально-тканинному шарі під епітелієм знаходяться сальні залози. 4. Слизова оболонка прилягає до кісткової основи носа. 5. Глотка бере участь у голосоутворенні. 6. Гортань, крім проведення повітря, виконує функцію звукоутворення. 7. Слизова оболонка вистелена війчастим епітелієм.

2) **Завдання 5.** Студенти утворюють іменники від дієслів.

Проводити, кондиціювати, зігрівати, зволожувати, захищати, попадати.

3) **Завдання 6.** Студенти записують іменники, від яких утворені прикметники.

Бронхіальний, слизовий, війчастий, бокалоподібний, мікрроворсинчастий, щитовидний, кільцевидний, черпаловидний, клиноподібний, ложкоподібний.

4) **Завдання 7.** Студенти складають словосполучення, використовуючи лексико-граматичні конструкції, що вивчаються.

Містити в собі що?

глотка, гортань, трахея, головні
бронхи, легені, плевра,

складатися із чого?

локомоторний апарат

вистилати що? чим?

бронхіальне дерево

бути де?

слизова оболонка; війчастий

зв'язувати що? з чим?

епітелій

утворювати що?

епітелій

захищати що? від чого?

порожнини рота й носа; гортань

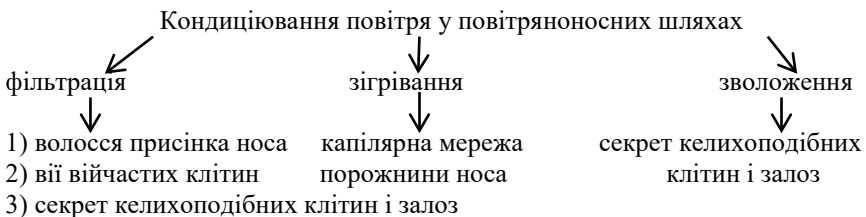
прикріплюватися до чого?

зв'язки

розміщені нижче відділи дихальної
системи; попадання сторонніх
предметів

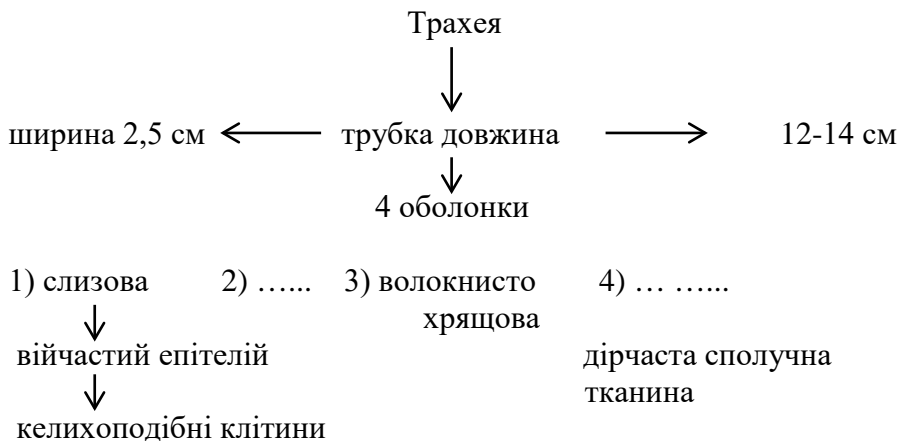
хрящі

5) **Завдання 8.** Студенти повинні розповісти про кондиціювання повітря у повітряних шляхах (верхніх дихальних шляхах).

6) **Завдання 9.** Студенти записують у зошит, які функції виконують порожнина носа, глотка, трахея.

7) **Завдання 10.** Студенти повинні розповісти про будову та склад оболонок трахеї, доповнивши схему.

Домашнє завдання. Підготувати повідомлення про дихальну систему.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 11

Причинно-наслідкові й порівняльні відношення у простому реченні.

Текст «Залози внутрішньої секреції»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Залози внутрішньої секреції». Як скласти повідомлення про органи, які відносяться до ендокринної системи. Як скласти повідомлення про функції органів ендокринної системи. Як скласти повідомлення про діяльність залоз внутрішньої секреції.

Грамматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-граматичних конструкцій на тему: «Причинно-наслідкові й порівняльні відношення у простому реченні». Дати поняття про конструкції, що виражають взаємозалежність, обумовленість явищ.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *що впливає на що; що діє на що; що визначає що; що обумовлює що; що спричиняє що; що веде до чого; що призводить до чого; що відбувається на чому; що позначається на чому; що залежить від чого; що перебуває у залежності від чого; що піддається дії чого; що обумовлюється чим; що випробовує (на собі) вплив чого.*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності.

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.

2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.

3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.

2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Причинно-наслідкові й порівняльні відношення у простому реченні.

Текст «Залози внутрішньої секреції»

I. Робота з лексико-граматичними конструкціями заняття: *впливати, діяти, визначати, обумовити, спричиняти, вести, залежати, перебувати:*

- що впливає на що (O₄);
- що діє на що (O₄);
- що визначає що (O₄);
- що обумовлює що (O₄);
- що спричиняє що (O₄);
- що веде до чого (O₂);
- що призводить до чого (O₂);
- що відбивається на чому (O₆);
- що позначається на чому (O₆);
- що залежить від чого (O₂);
- що перебуває у залежності від чого (O₂);
- що піддається дії чого (O₂);
- що обумовлюється чим (O₅);
- що випробовує (на собі) вплив чого (O₂).

II. Робота з текстом «Залози внутрішньої секреції».

1) Читання тексту за абзацами. Студентам потрібно знайти головну інформацію кожного абзацу та поставити до неї запитання (питання записуються у зошиті).

2) Знайти у тексті речення з лексико-граматичними конструкціями, що вивчаються. Речення записуються у зошиті.

III. Післятекстова робота.

1) Студенти читають текст і готують відповіді на питання.

1. Які органи називаються залозами внутрішньої секреції?

2. Як впливають гормони на діяльність органів?

3. Яке значення гормонів?

4. До чого призводить порушення діяльності залоз внутрішньої секреції?

5. Що призводить до гіперфункції?

6. Що призводить до гіпофункції?

7. Які органи належать до залоз внутрішньої секреції?

8. Із чого складається кожна залоза?

9. Що являють собою всі залози внутрішньої секреції?

10. Яка залоза виконує головну роль в ендокринній системі?
11. Що називається гуморальною регуляцією?
12. Чим регулюється діяльність залоз внутрішньої секреції?
13. Як нервова система впливає на ендокринні органи?
14. На що впливають гормони?
15. На чому позначається порушення функції ендокринної системи?
16. До чого призводить порушення функції ендокринної системи?
17. Завдяки чому захворювання, пов'язані з функцією залоз внутрішньої секреції, добре діагностуються?
18. У чому полягає фізіологічна функція щитовидної залози?
19. Який орган є головним органом обміну йоду в організмі?
20. Що є причиною зобу?

2) Студенти виконують **завдання 3**, підбирають антоніми до слів: збудливе, надлишкове, нижній, підвищення, гіперфункція, нестача.

3) Студенти виконують **завдання 4**, підбираючи синоніми до підкреслених слів.

1. Гіпофіз виконує головну роль у цій системі. 2. Центральна нервова система впливає на ендокринні органи за допомогою гіпофіза. 3. Кожна залоза має велику мережу кровоносних судин. 4. Гормони впливають на функції різних відділів нервової системи. 5. Порушення діяльності залоз внутрішньої секреції викликає зміни в усьому організмі. 6. Надлишок гормонів призводить до гіперфункції. 7. Кожна залоза складається з епітеліальної тканини. 8. Порушення функції ендокринної системи позначається на всьому організмі.

4) Виконання **завдання 6**.

Студенти складають речення, використовуючи таблицю, а також дієслова: *виділяти, призводити, викликати*.

<i>Причина</i>	<i>Захворювання</i>	<i>Наслідок</i>
щитовидна залоза – нестача тиреоїдних гормонів	гіпотиреоз	посилення теплотворення, затримка води в організмі, зменшення

		виділення кальцію й фосфору із сечею
щитовидна залоза – надлишок тиреоїдних гормонів	Гіпертиреоз	зниження вмісту холестерину в крові, тахікардія
гіпофіз – надлишок гормону росту	гігантизм	надмірний ріст тіла й кінцівок
гіпофіз – нестача гормону росту	карликовість	відставання в рості
гіпофіз – надлишок АКТГ (адренокортикотропного гормону)	хвороба Іценка-Кушинка	непропорційне ожиріння з відкладенням підшкірної жирової клітковини на обличчі, шиї, верхній половині тулуба

Домашнє завдання. Студенти повинні написати стислий конспект тексту і підготувати усне висловлювання про залози внутрішньої секреції.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ № 12

Відношення мети у простому реченні. Текст «Нежить»

Комунікативна тема заняття: Ознайомлення з новим лексичним матеріалом тексту «Нежить». Як скласти повідомлення про нежить, ефективні способи лікування цього захворювання, уникнення ускладнень, рекомендації щодо використання медичних препаратів та народних засобів від нежитю.

Грамматична тема: закласти основи лінгвістичних знань та основних лексико-граматичних конструкцій на тему: «Відношення мети у простому реченні». Дати поняття про конструкції вираження мети використання предмета (явища, процесу), руху суб'єкта.

Компетенції оволодіння системою лінгвістичних знань: вміння висловлювати власну думку стосовно питання, що обговорюється; вміння аргументувати власну точку зору.

Уживані конструкції: *для чого; що зробити для чого; що від чого (кого); що проти чого (кого); піти за чим; звернутися за чим; щоб уникнути чого; з метою чого.*

Актуальність теми

Вивчення даної теми:

- 1) обумовлене навчально-професійними потребами студентів;
- 2) готує студентів до вивчення спеціальних дисциплін, зокрема біохімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- 3) сприяє розвитку мовних та мовленнєвих навичок іноземних студентів у професійному спілкуванні.

Комунікативна мета: передбачає формування комунікативної компетентності іноземних студентів шляхом розвитку й удосконалення умінь в основних видах мовленнєвої діяльності.

Навчальна мета:

- формування та розвиток мовних і мовленнєвих навичок вживання фахової лексики та лексико-граматичних конструкцій з теми, що вивчається.

Виховна мета:

- розвиток інтересу до української мови як засобу спілкування у навчально-професійній сфері;
- підвищення рівня ерудиції студентів;
- формування вміння використовувати мовні засоби для реалізації певних стратегій і тактик мовленнєвої поведінки в основних видах мовленнєвої діяльності.

Методична мета: формування комунікативної компетенції у іноземних студентів у навчально-професійній сфері спілкування.

План-структура практичного заняття

I. Підготовчий етап (5 хвилин).

1. Організаційний етап.
2. Формування мотивації у студентів: повідомлення викладачем теми заняття, її актуальності, мети та задач заняття.
3. Контроль початкового рівня підготовки: повторити лексико-граматичні конструкції, вивчених на попередніх уроках.

II. Основна частина заняття (70 хвилин).

1. Введення нового матеріалу: презентація нових лексико-граматичних конструкцій, передтекстова робота, читання текстів.
2. Закріплення нового матеріалу: післятекстова робота (відповіді на питання за текстом, складання питального та номінативного плану, розповідь тексту за планом, виконання завдань з навчально-професійного спілкування (участь у діалозі-розпиті, складання повідомлення, висловлення та аргументація власної точки зору на проблему).

III. Підсумок (5 хвилин): підбиття підсумків уроку, оцінювання студентів, повідомлення та пояснення домашнього завдання.

Хід практичного заняття.

Відношення мети у простому реченні.

Текст «Нежить»

I. Робота з лексико-граматичними конструкціями заняття: *для лікування риніту (нежитю); використовувати проти нежитю; щоб уникнути ускладнень при нежитю; звернутися за*

консультацією до лікаря:

- для чого;
- що зробити для чого;
- що від чого (кого);
- що проти чого (кого);
- піти за чим;
- звернутися за чим;
- щоб уникнути чого;
- з метою чого.

II. Робота з текстом «Нежить».

1. Студенти читають текст і знаходять речення, які мають лексико-граматичні конструкції заняття.

2. Студенти записують у зошит речення, у яких виражені відношення мети. Визначають типи цих відношень.

III. Післятекстова робота.

1. Студенти складають номінативний план тексту (**завдання 2**).

2. Студенти переказують текст, орієнтуючись на свій план, використовуючи прості речення з вираженням мети (**завдання 3**).

3.Завдання 4. Студенти повинні побудувати власні висловлювання (рекомендації й поради друзям, знайомим щодо застосування ефективних способів лікування цього захворювання).

4. Завдання 5. Студенти складають власне висловлювання (рекомендації й поради знайомому, як уникнути ускладнень при гнійних виділеннях із носа).

Домашнє завдання. Студенти повинні написати стислий конспект тексту і підготувати усне висловлювання про нежить.

Список рекомендованої літератури

I. Основна література

1. Васецька Л.І. Українська мова: науковий стиль мовлення. Частина II: практикум для слухачів-іноземних громадян довузівського етапу навчання / Уклад.: Л.І. Васецька, Д.О. Завгородня, Ю.В. Чорна. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 124 с.
2. Васецька Л.І. Граматика української мови: Навчальний посібник для студентів-іноземців вищих медичних закладів / Васецька Л.І., Алексеєнко Т.М., Сидоренко О.В. – Запоріжжя, 2023 – 206 с.
3. Українська мова. Аудіювання лекцій за фахом з використанням мультимедійних презентацій : методичний посібник для викладачів, які викладають слухачам-іноземним громадянам довузівського етапу підготовки / Ю.В. Гринь, Г.С. Манаєва. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 103 с.
4. Українська мова як іноземна. Науковий стиль мовлення: у 2-ч. Ч. 1 : практикум для слухачів - іноземних громадян довузівського етапу підготовки. / Л.І. Васецька, Г.С. Манаєва, Ю.В. Чорна, Л.П. Гайдук. – 2-е вид., доповн. і перероб. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 114 с.

II. Додаткова література

1. Дерба С.М. Українська мова для іноземних студентів. Наукові тексти та завдання до них / С.М. Дерба, В.О. Любчевська-Сокур.

– Вінниця: Видавець «Поділля», 2019. – 188с.

2. Голованенко Є.О. Науковий стиль мовлення (основний курс) для студентів-іноземців підготовчого відділення медико-біологічного профілю [Текст]: навч. посіб / Є.О. Голованенко, О.П. Коньок, А.В. Шевцова, Л.М. Яременко. – Суми: СумДУ, 2020. – 104 с.

3. Савенко Т.Д.; Пархоменко В.В.; Савенко О.М. Посібник з науково стилю мовлення для іноземних студентів підготовчого відділення / Савенко Т.Д., Пархоменко В.В., Савенко О.М. – Київ: Інтерсервіс, 2020. – 102 с.

4. Черемська О.С., Шелепкова І.М. Тексти та завдання з наукового стилю мови з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання / укладачі О.С. Черемська, І.М. Шелепкова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 55 с.

5. Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія»: підручник для студ ВНЗ / Андріанова Т.В., Бобир В.В., Виноград В.О. [та ін.]; за ред. В.П. Широбокова. – Вінниця: «Нова книга», 2016 – 951с.

6. Біологічна хімія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. освіти / Ю.І. Губський [та ін.]; за ред.: І.В. Ніженковської; рец.: М.М. Великий, Н.В. Заїчко. – Вінниця: Нова книга, 2021.– 648 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://narodna-osvita.com.ua/2889--5-obmn-rechovin-ta-peretvorennya-energyi-v-organzm-lyudini-osnovna-vlastivst-zhivogo.html>
2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Mol%C3%A9cule>
3. <http://www.galka.if.ua/naukovtsi-z-yasuvali-chomu-v-deyakh-kurtsiv-zdorovi-legeni/>
4. http://www.subject.com.ua/textbook/biology/8klas_3/21.html
5. <https://mypharmacy.com.ua/ua/blog/Raznoe/Pochemu-virusy-pytayutsya-nas-ubit/>
6. <https://uahistory.co/pidruchniki/biology-8-class-2021-matyash-reissue/54.php>
7. <https://zvidusil.in.ua/u-khvoynomu-lisi-pakhne-svizhystyu/>